

Wat doet het met een boom als je ertegen plast?

Levert het voor bomen een voordeel op als ze een plasje te verwerken krijgen, vraagt Pieter Van Maele zich af. Urine bevat elementen die als meststoffen zouden kunnen dienen, maar voor bomen ligt het complexer dan dat.

Tom Ysebaert Redacteur wetenschap
Donderdag 21 maart 2024

Of het nu honden of mannen zijn, een boom lijkt op hen een onweerstaanbare aantrekkingskracht uit te oefenen. Voor je het weet, staan ze ertegen te plassen.

Omstanders zullen het een beetje vies en onwelriekend vinden. Maar hoe ervaart die boom het, vraagt Pieter Van Maele zich af. “Wij wonen tegenover een park. Er is onder de bewoners van ons gebouw discussie ontstaan of urineren tegen de stam slecht is voor de boom of niet.”

In urine zitten stikstofverbindingen, fosfor en kalium, alle drie bekend als meststoffen. Dan lijkt zo'n plas een warm en voedzaam tussendoortje voor de gemiddelde plataan of eik.

“Absoluut niet”, zegt boomtechnisch adviseur en opleider Tom Joye (Inverde) stellig. “De impact is ondubbelzinnig negatief. Dat de stikstof in de urine een meststof kan zijn, klopt. Je zou het in je moestuin kunnen gebruiken. Maar stikstof is niet bepaald iets waar de meeste bomen in Vlaanderen vandaag een tekort aan hebben.” De stikstofverbindingen in de urine zijn eerder te veel van het goede.

Bomen in de publieke ruimte fungeren vaak als openbaar hondentoilet. Als honden de poot heffen en tegen een boom urineren, doen ze dat behalve om zich te ontlasten volgens één theorie ook om hun territorium af te bakenen. Andere wetenschappelijke verklaringen opperen dat de dieren zo aan andere honden signalen geven over hun seksuele bereidheid of om hun status te etaleren. De kampioen-plasser zou bovenaan de sociale orde staan.

Zoutlaag

Hoe dan ook, een beplaste boom wordt gauw een magneet voor andere honden om hetzelfde te doen, en krijgt zo veel urine te slikken.

De urineschade wordt vooral aangericht door het zoutgehalte en de zuurtegraad. Bodemprocessen raken verstoord, mineralen gaan uit balans en het voedselweb lijdt er

ook onder. Het zout onttrekt bovendien water aan de wortels, waardoor die kampen met dehydratatie.

Een teveel aan ammonium – een stikstofverbinding in urine – kan door de bast dringen en het groeilaagje (het cambium) van de boom aantasten. “Het is alsof je een deel van zijn bloedsomloop afsnijdt”, omschreef Nina Bassuk van het instituut voor stedelijke tuinbouw van Cornell University (New York) dat bij het persagentschap *Bloomberg*.

Een boom met een ontregelde bast valt gemakkelijk ten prooi aan insecten en ziekten, waardoor hij finaal kapotgaat.

“Wat die urine aanricht, zie je goed aan de korstmossen op de stammen”, stipt Joye aan. “Van veel straatbomen is de onderste meter gebleekt. Dat komt door dat laagje van zouten dat erop is afgezet. De korstmossen zoeken een plek hoger op de stam omdat zout en zuur het voor hen ongeschikt maken onderaan.”

Urine is slechts een van de vele negatieve factoren waar straatbomen aan blootstaan. “De omgeving waarin ze staan, is een vijandige”, zegt Joye. Om te beginnen krijgen hun wortels weinig ruimte. Bovendien lijden ze sterk onder nog andere fenomenen: verharding, stedelijke hitte, droogte, strooizout, schadde door aanrijdingen “Urine van honden – of mensen – kunnen de bomen dus missen als kiespijn”, besluit Joye.

Vragen voor de [wetenschapswinkel](#) zijn welkom op wetenschap@standaard.be, onder vermelding van naam en woonplaats.

Bron artikel: *De Standaard*, 21 maart 2024,
https://www.standaard.be/cnt/dmf20240321_95528244#:~:text=Bomen%20in%20de%20publieke%20ruimte,hun%20territorium%20af%20te%20bakenen..

Dit artikel werd gereproduceerd met toestemming van de uitgever, alle rechten voorbehouden. Elk hergebruik dient het voorwerp uit te maken van een specifieke toestemming van de beheersvennootschap License2Publish: info@license2publish.be.